

Savonlinnan lukioiden ohjaussuunnitelma (LOPS2021)

Tässä ohjaussuunnitelmassa kuvataan ohjauksen järjestäminen Savonlinnan Lyseon lukiossa ja Savonlinnan Taidelukiossa. Suunnitelma toimii lukioissa tehtävän ohjaustyön järjestämisen kuvauksena sekä arvioinnin ja kehittämisen välineenä.

Ohjaussuunnitelmassa kuvataan:

- ohjauksen keskeiset käsitteet
- ohjauksen tehtävät ja tavoitteet
- ohjauksen järjestäminen
- ohjauksen toimijat ja työnjako
- ohjaus siirtymävaiheissa: yhteistyö perusopetuksen, korkea-asteen, toisen asteen ammatillisten oppilaitosten ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa sekä jatko-ohjauksen järjestäminen
- ohjauksen sisällöt, menetelmät ja työtavat
- ohjauksen yhteistyö työelämän ja muiden oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa
- ohjaustoiminnan arviointi

1. Ohjauksen keskeiset käsitteet

1.1 Henkilökohtainen ohjaus

Henkilökohtaisessa ohjauksessa opiskelija voi keskustella lukio-opintoihin, urasuunnitteluun, jatkokoulutusvalintoihin sekä elämäntilanteeseen ja tulevaisuuteen liittyvistä kysymyksistä. Opiskelija saa henkilökohtaista ohjausta, aina kun hän sitä itse kokee tarvitsevansa. Opiskelija ja opinto-ohjaaja sopivat tarvittaessa tapaamisia henkilökohtaiseen ohjaukseen.

Henkilökohtainen ohjaus on prosessi, joka rakentuu lukioaikana erilaisista vaiheista yhdessä opiskelijan ja opinto-ohjaajan kanssa käydyissä ohjauskeskusteluissa. Henkilökohtaisissa ohjauskeskusteluissa vaiheet etenevät kohti valintoja ja päätöksentekoa sekä suunnitelmien toteuttamista. Nykyinen koulutusjärjestelmä ja työelämä edellyttää opintojen ja työuran suunnittelulta yhä enemmän tietoja ja taitoja. Henkilökohtainen ohjaus auttaa ohjattavaa tunnistamaan vahvuuksiaan, osaamistaan ja erilaisia uramahdollisuuksia, joita opintopolulla ja työelämässä on tarjolla.

1.2 Voimavarat

Ohjausprosessin alkuvaiheessa on tärkeää rakentaa luottamuksellinen ohjaussuhde ohjattavaan. Samalla selvitetään ja tunnustellaan millaista tukea ja ohjausta alkuvaiheessa on tarpeellista antaa ja miten edetään opiskelijan kokonaistilanne huomioiden. Ohjausprosessin alussa on tärkeä selvittää, minkälainen halu ja valmius ohjattavalla on tehdä valintoja ja päätöksiä opintojensa ja jatkosuunnitelmien suhteen. Lisäksi jutellaan yksilön elämäntilanteesta, odotuksista sekä toimintakykyä mahdollisesti rajoittavista tekijöistä. Voimavarojen kasvaessa ja toiminnallisuuden lisääntyessä lisätään ohjattavan omaehtoista vastuuta lukio-opintojen ja jatko-opintojen suunnittelussa. Ohjauksen tavoitteena on vahvistaa opiskelijan minäpystyvyyttä ja toimintakykyä sekä oppia tunnistamaan omia voimavaroja.

1.3 Vertais- ja pienryhmäohjaus

Pienryhmäohjausta ja vertaisohjausta voi käyttää lukion opinto-ohjauksessa monien aiheiden käsittelyssä mm. itsetuntemukseen, tulevaisuuden suunnitteluun, motivaatioon, jännittämiseen, uudelle opiskelupaikkakunnalle muuttoon liittyvissä aiheissa. Tällaisten pienryhmien ohjaajana toimii lukion aikuinen tai koulun ulkopuolinen asiantuntija esim. koulupsykologi tai kuraattori.

Pienryhmissä opiskelijalla on mahdollisuus käsitellä asioita, jotka ovat jaettavissa muiden samassa tilanteessa olevien opiskelijoiden kanssa. Asioiden jakaminen voi olla mielekästä ja voimauttavaa ja se vahvistaa omaa ajattelua ja toimintaa

suhteessa vertaisiin. Opiskelija tulee kuulluksi ja nähdyksi eri tavalla kuin opintojaksomuotoisessa ohjauksessa. Pienryhmissä toimiminen ja vertaisohjaus vahvistaa vuorovaikutustaitoja ja sitä kautta myös identiteettiä ja yhteenkuuluvuutta.

1.4 Nivel- ja siirtymäohjaus

Nivel- ja siirtymäohjauksella tuetaan opiskelijaa, kun hän siirtyy oppilaitoksesta toiseen. Nivel- ja siirtymävaiheen ohjaukseen kuuluu opetuksen kannalta oleellinen tiedonsiirto opiskelijan opiskelua koskien. Siirtymien toimivuus lukiokoulutuksen alku- ja loppuvaiheessa sekä muissa siirtymissä lukion aikana turvataan hyvällä yhteistyöllä ja selkeillä toimintatavoilla. Siirtymävaiheen ohjausta ja yhteistyötä on kuvattu tarkemmin luvussa 5. Oppilaitoksissa on sovittu ohjauksen käytännöt mahdollisen oppilaitoksen tai koulutuksen järjestäjän vaihtamiseksi. Ohjaus tukee opiskelijan sujuvaa siirtymistä jatko-opintoihin.

1.5 Työelämävalmiudet

Työelämävalmiudet tarkoittavat niitä tietoja ja taitoja, joita opiskelija tarvitsee tulevaisuuden työelämässä ja itsensä kehittämisessä. Ohjattavan yrittäjyys- ja työelämävalmiuksia syvennetään osana opinto-ohjausta kehittämällä monipuolisia lukion ja työelämän sekä lukion, yritysten ja kolmannen sektorin välisiä yhteistyömuotoja. Tällaisia ovat Savonlinnan lukioihin järjestettävät työelämä- ja yrittäjäluennot, työn varjostaminen osana opinto-ohjauksen opintojaksoa, tutustumiset yrityksiin, yhdessä yrittäjien ja elinkeinoelämän kanssa tehdyt opiskeluprojektit sekä lukioiden projektiviikon työelämäprojektit.

Esimerkkejä Savonlinnan lukioiden työelämävalmiuksia vahvistavista tapahtumista on kerrottu luvussa 7. Lukion ulkopuolisten toimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö ja erilaiset projektit mahdollistavat ohjattaville merkityksellisiä kokemuksia työelämästä ja siellä toimimisesta.

1.6 Urasuunnittelu

Urasuunnittelu on ohjausprosessin keskeinen ja tärkeä käsite. Sillä tarkoitetaan opiskelijan valmiuksia tehdä omaan elämään ja uraan liittyviä suunnitelmia ja valintoja. Urasuunnittelun tueksi tehdään lukioaikana jatko-opintosuunnitelma, johon ohjattava kerää tietoa itseä kiinnostavista aiheista, koulutuksista, ammanteista, työelämästä jne. Samalla hänen urasuunnittelutaitoja ja tiedonhankkimistaitoja kehitetään ja vahvistetaan. Ohjattavalle kehittyy taitoja analysoida ja havainnoida mahdollisia tulevaisuuden opinto- ja työelämän polkuja. Urasuunnittelutaitojen lisääntyessä vahvistetaan myös itsetuntemusta, toimintakykyä erilaisissa muuttuvissa tilanteissa sekä kykyä huomioida omaa osaamista ja vahvuuksia.

Ohjattavan urasuunnittelu- ja elämänsuunnittelutaidot ovat tärkeässä asemassa onnistuneiden ratkaisujen ja siirtymien kannalta. Urasuunnittelua tehdään opinto-ohjauksen opintojaksolla ja aina silloin, kun ohjattava itse kokee sen tarpeelliseksi.

1.7 Jatko-ohjaus

Jatko-ohjaus on opinto-ohjausta, jota opiskelijan on oikeus saada vuosi lukiosta valmistumisen jälkeen. Jatko-ohjaus painottuu jatko-opintoihin liittyviin kysymyksiin. Jatko-ohjauksen toteutusta ja käytäntöä on kuvattu tarkemmin luvussa 5.

2. Ohjauksen tehtävät ja tavoitteet

Lukion opiskelijalla on oikeus saada tarpeidensa mukaista opinto-ohjausta lukio-opintojen aikana. Opiskelijalla on oikeus henkilökohtaiseen ohjaukseen sekä muuhun opintojen ohjaukseen.

Ohjauksen tavoitteena on tukea opiskelijan hyvinvointia, kasvua ja kehitystä. Ohjauksella vahvistetaan opiskelijan itsetuntemusta ja itseohjautuvuutta sekä kannustetaan aktiiviseen kansalaisuuteen. Ohjauksella parannetaan valmiuksia selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa sekä ehkäistään syrjäytymistä. Tavoitteena on myös oppia arvioimaan lukio-opintoja ja jatko-opiskelua koskevia valintoja tulevaisuuden osaamistarpeiden näkökulmasta. Ohjauksella ennen kaikkea vahvistetaan elinikäisiä työelämävalmiuksia ja taitoja.

Ohjauksessa keskeisiä laaja-alaisen osaamisen osa-alueita ovat hyvinvointiosaaminen sekä yhteiskunnallinen osaaminen.

Suomessa työpaikat ja ammatit ovat jakautuneet sukupuolen mukaan ja tämä omalta osaltaan hidastaa tasa-arvon kehitystä. Luokkamuotoisessa ohjauksessa pohditaan segregoitumisen syitä ja seurauksia. Opiskelijoita kannustetaan segregaaation purkamiseen sekä tunnistamaan eri sukupuoliin liitettyjä oletuksia sekä niiden vaikutusta uravalintoihin. Ohjaus on myös sukupuolitietoista. Keskusteluissa vältetään mm. tekemästä oletuksia sukupuoleen ja seksuaalisuuteen liittyen sekä tehdään tilaa opiskelijan omalle tulkinnalle. Tavoitteena kaikessa ohjauksessa on edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

3. Ohjauksen järjestäminen

Ohjaus on henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä ajatuksella *Koko koulu ohjaa*. Jokaista opiskelijaa kunnioitetaan yksilönä, jolla on oikeus ohjaukseen. Opiskelija on aktiivinen ja osallistuva toimija, joka ottaa vastuuta oman tulevaisuuden suunnittelusta ja siihen valmistautumisesta.

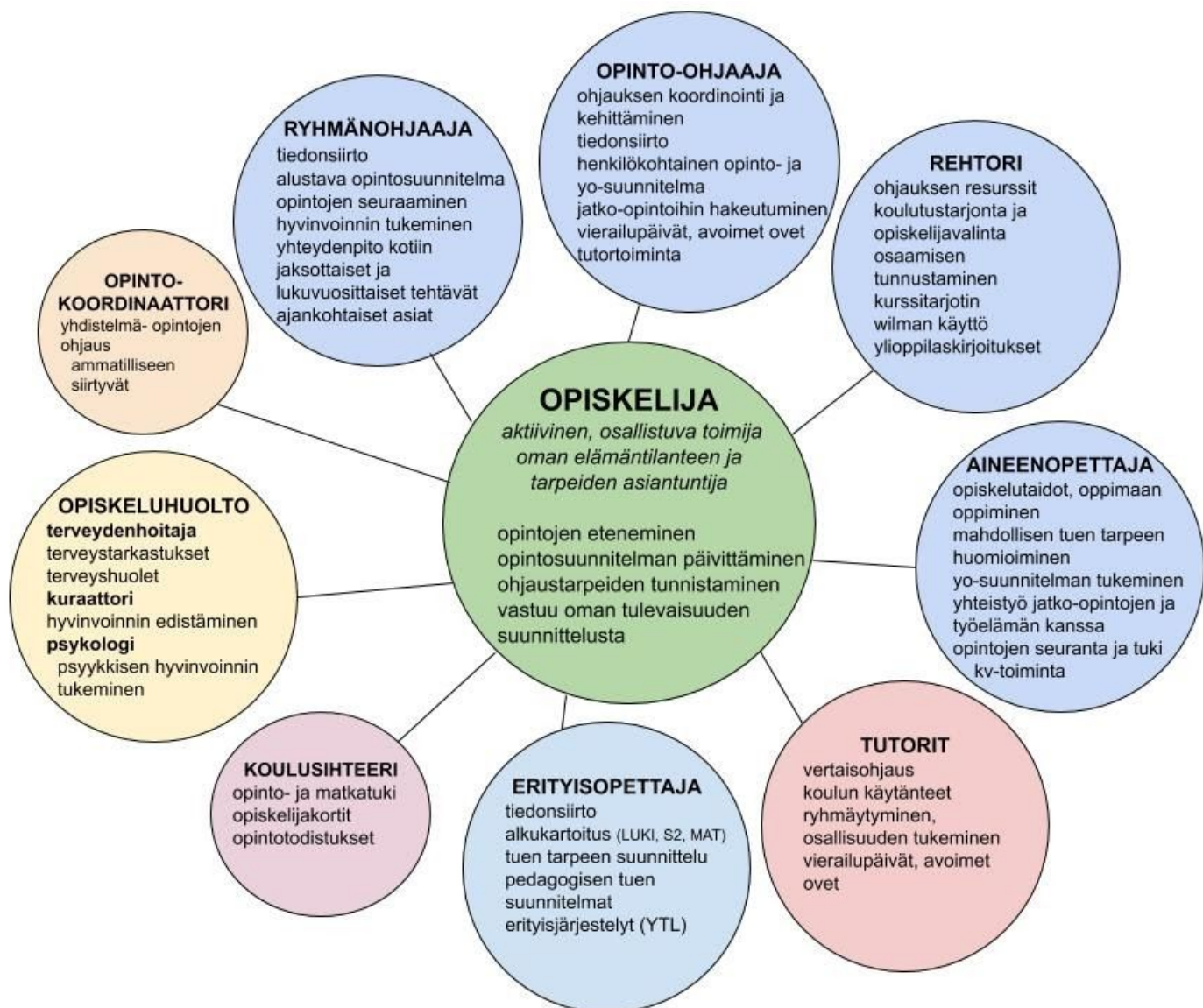
Opinto-ohjaajalla on päävastuu opinto-ohjauksen käytännön järjestämisestä sekä ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta. Rehtori jakaa resursseja ja luo ohjauksen toimintamahdollisuudet. Ohjauksen järjestämiseen osallistuvat myös ryhmänohjaajat, aineenopettajat, tutorit ja muu koulun henkilökunta.

Opiskelijalle ja huoltajille annetaan tietoa siitä, mitkä ovat eri toimijoiden tehtävät ohjauksen kokonaisuudessa sekä missä asioissa ja miten opiskelija voi saada heiltä tukea. Tietoa annetaan koulun kotisivuilla, opinto-oppaissa, wilmassa, vanhempainilloissa, oppitunneilla sekä henkilökohtaisissa tapaamisissa.

Tarkempi kuvaus ohjauksen työnjaosta löytyy luvusta 4.

4. Ohjauksen toimijat ja työnjako lukioissa

Alla olevassa kaaviossa on kuvattu ohjauksen toimijoita ja työnjakoa. Ohjaus on aina yhteistyötä ja se nivoutuu tiiviisti yhteen oppimisen tuen sekä opiskeluhoillon kanssa. Oppimisen tukea on kuvattu tarkemmin luvussa 4.2 ja opiskeluhoiltoa luvussa 4.3. Ohjauksessa yhteistyötä tehdään paitsi opiskelijan huoltajien kanssa myös työelämän ja korkeakoulujen kanssa. Työelämän ja korkeakoulujen kanssa tehtävää yhteistyötä on kuvattu tarkemmin luvussa 3.6. Ohjauksen avulla tuetaan myös opiskelijan kansainvälisen osaamisen kehittymistä. Kansainvälisen osaamisen vahvistaminen on koko kouluyhteisön yhteinen tehtävä.

Ohjauksen työnjaosta, ohjaus- ja tukimuodoista, opintotapahtumista sekä muista opiskeluun vaikuttavista asioista tiedotetaan opiskelijoita ja huoltajia säännöllisesti lukio-opintojen ajan. Tiedottamiseen käytetään wilmaa, ryhmänohjaustuokioita, lukioiden kotisivuja, yhteisiä infoja sekä vanhempainiltoja. Tiedottaminen kytkeytyy lukuvuosittain toistuviin tapahtumiin ja lukuvuoden kiertoon. Tarkempi kuvaus mm. vanhempainilloista sekä yhteisistä infoista löytyy lukuvuosittain koulun kalentereista.

5. Ohjaus siirtymävaiheissa

Ohjauksen merkitys korostuu koulutuksen nivel- ja siirtymävaiheissa. Siirtymävaiheissa ohjausta tehdään yhdessä keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Näitä ovat lähialueen peruskoulut, toisen asteen oppilaitokset (Samiedu),

ammattikorkeakoulut (Xamk) ja yliopistot laajemmin. Muita yhteistyötahoja ovat työelämä, TE-toimistot sekä muut lukion ulkopuoliset tahot kukin eri tilanteiden ja tarpeiden mukaisesti, kuten kansanopistot ja Ohjaamo Savonlinna.

5.1 Ohjaus ennen lukio-opintoja

Oppilaitos antaa tietoa lukiokoulutuksesta perusopetuksen oppilaille, heidän huoltajilleen, opinto-ohjaajille ja opettajille sekä tarjoaa heille mahdollisuuksia tutustua opetukseen lukiossa. Lukio-opintonsa aloittavat opiskelijat perehdytetään oppilaitoksen toimintaan sekä opiskelun käytänteisiin.

Peruskoulujen kanssa yhteistyö on lukio-opintojen esittelyä ja vierailuja puolin sekä toisin oppilaitosten välillä. Peruskoululaisille järjestetään mahdollisuuksia kuulla, nähdä ja tutustua lukion toimintaan arjessa erilaisten tapahtumien muodossa (mm. avoimet ovet). Peruskoululaisille ja heidän huoltajilleen järjestetään myös yhteishaun alkaessa tutustumismahdollisuus lukio-opintoihin mm. *Lukio tutuksi* -infotilaisuudessa ja vanhempainilloissa. Lukioiden kotisivuille kootaan hakuajankohdasta hakijainfoa ja tietoa lukio-opinnoista. Lisäksi tiedotetaan yhteistyön eri muodoista sosiaali- ja terveystoimen, nuorisotoimen sekä muiden tahojen kanssa. Lukio-opintojen alussa järjestetään tarvittaessa tiedonsiirtopalavereja.

5.2 Ohjaus yhdistelmäopintoihin

Opiskelijalla on mahdollisuus yhteensovittaa ammatillisen toisen asteen ja lukion opintoja sekä suorittaa kaksois- tai kolmoistutkinto. Ammatillisen toisen asteen opintoihin saa ohjausta ja tietoa Samiedun opintokoordinaattorilta.

5.3 Ohjaus jatko-opintoihin

Jatko-opintoihin siirtymiseen kiinnitetään huomiota lukio-opintojen alusta lukion päättymiseen. Jatko-opintoihin siirtymistä madalletaan koko lukio-opintojen aikana tutustumalla toisen asteen opintoihin ja korkeakouluopintoihin. Opiskelijat saavat ohjausta jatko-opintoihin hakeutumiseen ja tarvittaessa valintakokeiden erityisjärjestelyjen hakemiseen. Lukion aikana tehdyt korkea-asteen avoimen opinnot, menestyminen lukiolaisten tiedekilpailuissa (talousguru, MAOL:n matematiikka-, fysiikka- ja kemiakilpailut) tai lukiodiplomit voivat tarjota vaihtoehtoisen väylän hakeutua jatko-opintoihin. Korkea-asteen yhteistyötä on kuvattu tarkemmin luvussa 7.

5.4 Ohjaus opintojen keskeytyessä

Opiskelijalla on oikeus saada ohjausta muihin opintoihin hakeutumisessa, jos hän on ilmoittanut lukion keskeyttämisestä ja lukiosta eroamisesta. Nuorisolaki velvoittaa toisen asteen oppilaitokset luovuttamaan tiedot nuoresta etsivälle nuorisotyölle. Tiedot luovutetaan aina ensisijaisesti nuoren suostumuksella.

5.5 Ohjaus lukiosiiirtymissä

Jos opiskelija haluaa vaihtaa lukiosta toiseen, hän yhdessä huoltajan kanssa on yhteydessä lukion rehtoriin. Jos opiskelija saa uuden opiskelupaikan toisesta lukiosta, hän yhdessä huoltajan kanssa pyytää erotodistuksen ja toimittaa sen uuteen lukioon. Jos opiskelija siirtyy toiseen lukioon Savonlinnan kaupungin sisällä, erotodistusta ei tarvita, vaan opiskelija pyytää lähtökoulun rehtorilta opiskelijakortin siirtoa toiseen lukioon.

Savonlinnan aikuislukion alle 18-vuotias opiskelija voi siirtyä päivälukioon puolen vuoden opintojen jälkeen, jos hänen opintomenestys on ollut lukio-opintoja ajatellen riittävää ja lukio-opinnot ovat edistyneet. Alle 18-vuotias päivälukion opiskelija voi siirtyä aikuislukion opiskelijaksi rehtorin luvalla. Ennen lukiosta toiseen siirtymistä pidetään tiedonsiirtopalaveri.

5.5 Ohjaus lukio-opintojen päätyttyä

Lukiosta valmistuneella opiskelijalla on oikeus saada ohjausta jatko-opintoihin hakeutumiseen ja urasuunnitelmiin. Ohjausta annetaan oppimäärän suorittamista seuraavan vuoden ajan.

Jatko-ohjauksen järjestäminen on koulutuksen järjestäjän velvollisuus. Jos opiskelija ei ole saanut lukion oppimäärän suorittamisen jälkeen jatko-opiskelupaikkaa, hänellä on oikeus saada ohjausta oppimäärän suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana.

Jatko-ohjauksen toteuttamiseksi on myös tarkoituksenmukaista selvittää yhteistyömahdollisuudet, esimerkiksi alueella toimivan Ohjaamon kanssa. Koulutuksen järjestäjä nimeää ohjausta tarjoavan tahon.

6. Ohjauksen sisällöt, menetelmät ja työtavat

Opinto-ohjaus järjestetään henkilökohtaisena ohjauksena, opintojaksomuotoisena opetuksena sekä pienryhmä- ja vertaisohjauksena.

Henkilökohtaisessa ohjauksessa painopiste on opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisessa ja päivittämisessä. Henkilökohtaisen ohjauksen

alussa tärkeää on luottamuksen rakentuminen ja sen selvittäminen, minkälainen valmius ja halu ohjattavalla on tehdä valintoja ja päätöksiä opintojensa ja jatkosuunnitelmiansa suhteen. Samalla keskustellaan yksilön arvoista ja elämäntilanteesta. Opintojen edetessä siirrytään yo- ja urasuunnitelman pohtimiseen. Henkilökohtaista ohjausta on saatavilla lukuvuoden jokaisessa jaksossa sekä siirtymävaiheessa 2. asteen yhteishaun tulosten saapumisen aikaan.

Opintojaksomuotoinen ohjaus alkaa heti lukion alussa ja jatkuu läpi lukio-opintojen. Pienryhmä- ja vertaisohjausta tarjotaan opiskelijoille heidän tarpeidensa mukaan lukuvuoden aikana. Pienryhmäohjauksessa voidaan käsitellä alakohtaisia asioita, hakea varmuutta omiin valintoihin, etsiä motivaatiota tai parantaa työelämätaitoja ja urasuunnitteluvalmiuksia.

Vertaisohjausta lukioissa toteutetaan mm. tutortoiminnan ja opiskelijakunnan hallituksen toiminnan muodossa. Tutortoiminta on tärkeä osa lukioidemme vertaisohjausta ja tutorit ovat tärkeitä vertaisohjaajia erityisesti lukio-opintojen alussa. Opiskelijat pääsevät ideoimaan, ohjaamaan, organisoimaan ja toteuttamaan tapahtumia nuorilta nuorille. Yhteisten tapahtumien järjestämisen lisäksi he saavat esiintymiskokemusta, oppivat hoitamaan yhteiskunnallisia asioita, vaikuttamaan ja toimimaan päätöksenteossa.

Ohjauksen sisällöt ja menetelmät on kuvattu tarkemmin alla olevassa kaaviossa:

Ohjauksen sisällöt ja menetelmät jaksoittain

	1. jakso	2. jakso	3. jakso	4. jakso	5. jakso	Projektiviikko	6. jakso
Henkilökohtainen ohjaus	Opiskeluun suunnitelman laatiminen ja päivitys (opo)	Opiskeluun suunnitelman laatiminen ja päivitys (opo)	Ykkösten haastattelut (ro) Abien jatko-opinto- ja urasuunnitelmat (opo)	Abien jatko- opinto- ja urasuunnitelmat (opo)	Kakkosten ylioppilastutkintosuunnitelmat (opo) Alustavat opintojaksovalinnat, opiskeluun suunnitelman päivitys (opo)		Kakkosten ylioppilastutkintosuunnitelmat (opo) Opiskeluun suunnitelman päivitys (opo) Jälkiohjauksesta tiedottaminen (opo)
Luokkamuotoinen ohjaus	OP01 hajautettu opintojakso (opo, ohr, ao, rehtori)	OP01 hajautettu opintojakso (opo, ohr, ao, rehtori)	OP02 opintojakso valittavana kakkosille (opo)	OP02 opintojakso valittavana kakkosille (opo)	OP02 opintojakso valittavana kakkosille (opo)		
Pienryhmä- ja vertaisohjaus				Jatko-opintoihin hakeutuminen (opo)	Jatko-opintoihin hakeutuminen (opo)	Pienryhmä- ja vertaisohjausta (opo)	Ilmoittautuminen ylioppilas- kirjoituksiin (opo)
Lukio-opintojen kannalta ajankohtaisten asioiden tiedottaminen	Ryhmänohjaus (ro)	Ryhmänohjaus (ro) OP02 opintojakson info (opo)	Ryhmänohjaus (ro) Jatko-opinto info abeille (opo)	Ryhmänohjaus (ro) Abien yo- ja penkkari-info (rehtori)	Ryhmänohjaus (ro)		Ryhmänohjaus (ro) Ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautumisen info (rehtori, opo)
Moniammatillinen yhteistyö ja yhteistyö erityisopetuksen kanssa	Nivelpalaverit ja tiedonsiirto (opo, ro, eo, ohr)	Aloittavien opiskelijoiden lukiseulat, matematiikan taitotestit ja vieraskielisten kielitaidon kartoittaminen (eo, ao)		Kakkosten pedagogisten tukisuunnitelmien seuranta (ro, eo)			
Yhteistyö perusopetuksen kanssa	Nivelpalaverit ja tiedonsiirto (opo, ro, ohr)		Lukio-opinnoista kertominen 9. luokkalaisten oppitunneilla ja vanhempainilloissa (opo, rehtori, tutorit)	Mahdollisuus tutustua opetukseen lukiossa: avoimet ovet ja lukio tutuksi -illat (rehtori, opo, tutorit, ao)	Alustavat opintojaksovalinnat (opo, rehtori)		
Yhteistyö korkeakoulujen ja työelämän kanssa		Yhteistyötapaaminen Xamkin kanssa (opo, rehtori)	Vierailijat korkeakouluista ja työelämästä (opo, ao) Tutustumiset korkeakouluihin ja Studia-messut (opo)	Vierailijat korkeakouluista ja työelämästä (opo, ao) Korkeakoulujen kurstuskursseista tiedottaminen (opo)	Vierailijat korkeakouluista ja työelämästä (opo, ao)	Korkeakoulujen avoimet opinnot (opo) Työelämään ja korkeakouluihin tutustuminen (opo)	Kesäajan avoimista opinnoista tiedottaminen (opo)

7. Ohjauksen yhteistyö työelämän ja muiden oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa

Yhtenä lukio-opintojen keskeisenä tavoitteena on sujuvoittaa opiskelijan siirtymistä korkea-asteen opintoihin ja edelleen työelämään. Tästä syystä opiskelijoille tarjotaan jo lukio-opintojen aikana mahdollisuutta tutustua korkea-asteen opintoihin ja työelämään sekä sen arkeen ja vaatimuksiin. Yrittäjyys ja yrittäjyyden eri muodot ovat esillä myös OP02-opintojaksolla. Lukiolaisen yrittäjyys- ja työelämävalmiuksia syvennetään muidenkin oppiaineiden opintojaksoilla.

Yhteistyötä työelämän kanssa tehdään monipuolisesti. Esimerkkejä yhteistyöstä ja yhteistyön eri muodoista on kuvattu alla:

- vierailut ja asiantuntijavierailijat
  - oma urapolku / uratarinat
  - yrittäjyystarinat, yritysvierailut
  - duunipörssi
- erilaiset projektit ja tapahtumat paikallisten työelämän edustajien kanssa
  - Innostin/nuorten yrittäjyystalo
  - kuvataidelukion yhteistyö asunto-osakeyhtiöiden kanssa (ympäristötaide)
  - työskentely ulkopuolisille taidetoimijoille (mm. ympäristötaide, kuvataidenäyttelytoiminta, visuaalisen ilmeen suunnittelu ja toteutustyö)
  - musiikkilukion esiintymiset yritysten tilaisuuksissa ja tapahtumissa
- alumnitoiminta
- yrittäjyyskasvatuksen opinnot
  - digitaaliset bisneskurssit
  - pelillisin keinoin tutustuminen yritysten talouteen, Xamk / yrityspeli
- työelämään tutustuminen
  - projektiviikolla
  - erillisenä työn varjostuspäivänä
  - OP04 opintojakso
- työelämähankkeet
  - uusille urille, Xamk
  - ympäristöosaamiseen liittyvä hanke, Xamk ja yrittäjät

Savonlinnan lukioiden korkeakoulu yhteistyön tavoitteena on, että lukiolainen tuntee korkeakoulumahdollisuudet ainakin Savonlinnassa ja Mikkelissä (Xamkin kampuksitahtumat ja muut yhteistyömuodot). Korkeakoulu yhteistyötä tehdään myös valtakunnallisesti esim. tutustumalla eri korkea-asteen oppilaitosten koulutustarjontaan osallistumalla oppilaitosten tutustumispäiviin ja Studiamessuille mahdollisuuksien mukaan. Savonlinnan lukioissa vierailee myös korkea-asteen koulutusalaesittelijöitä. Myös aineenopettajat hyödyntävät omia kontakteja pyytämällä eri alojen asiantuntijoita oppitunneilleen.

Yhtenä korkea-asteen ja lukioiden yhteistyömuotona ovat lukiolaisille suunnatut kurkistuskurssit, joiden kautta lukiolainen pääsee tutustumaan korkea-asteen opintoihin ja saamaan näin mahdollisesti vahvistusta omaan uravalintaansa. Kurkistuskurssit ovat hyvä mahdollisuus tutustua korkeakouluopiskeluun ja laajentaa tietämystä itseä kiinnostavasta alasta lukion aikana. Savonlinnassa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa, Xamkissa tarjottavat avoimen

ammattikorkeakoulujen opinnot ovat lukiolaisille maksuttomia. Aineenopettajat voivat eriyttää lukio-opintoja oppiaineissaan tarjoamalla avoimen yliopiston ja ammattikorkeakoulun opintoja.

Lukiolainen voi hyödyntää myös muuta avoimen yliopiston ja avoimen ammattikorkeakoulun koulutustarjontaa valtakunnallisesti. Lukioden projektiviikolla korkea-asteen yhteistyötä voidaan tehdä eri oppiaineissa osana jotakin opintojaksoa tai osallistua viikon ajan korkeakoulun tarjoamaan orientaatio-opintojaksoon. Halutessaan lukiolainen voi myös varjostaa korkea-asteen opiskelijan/opiskelijoiden päivää.

Paikallisella korkeakouluyhteistyöllä ja yhteisillä tapaamisilla kehitetään myös korkeakoulu- ja lukiohenkilöstön välisen ammatillisen ja ajankohtaisen tiedon vaihtamista. Yhteistyömuodot voivat olla lukion opettajien korkeakouluvierailuja ja korkeakouluopetukseen tutustumista sekä mahdollisia virtuaalisia korkeakoulun työskentelyyn tutustumisia. Yhteistyö vahvistaa lukion opettajien aineenopetuksessa hyödyllistä, ajankohtaista substanssiosaamista ja ammatillista verkostoitumista. Se lisää tietoa myös korkeakoulupedagogiikasta, korkeakouluissa käytetyistä opetus- ja tutkimusmenetelmistä ja vaadittavista opiskeluvälityksistä. Vastaavasti yhteistyö lisää korkeakoulujen ymmärrystä lukioissa käytetyistä opetusmenetelmistä ja pedagogiikasta.

Edellä kuvattuja yhteistyön muotoja voidaan käyttää myös muiden toimijoiden kuten järjestöjen, yhdistysten ja seurojen kanssa. Nuorisotoimen ja eri järjestöjen kanssa jatketaan jo hyväksi havaittua yhteistyötä paikallisesti esim. ohjaamovierailut, hyvinvointimessuille osallistuminen, nuorten mielenterveysseura Yeesi, yrittäjyyden vahvistaminen (4H).

8. Ohjaustoiminnan arviointi

Lukioissamme ohjaustoimintaa arvioidaan säännöllisesti. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijälähtöisyys, saavutettavuus, yhdenvertaisuutta ja osallistaminen. Arvioinnin tulosten perusteella kehitetään lukion ohjausta. Ohjaussuunnitelmaa arvioidaan jatkuvasti ja sitä peilataan arjessa käytännön ohjauksen toimivuuteen (esim. työnjako ja vastuut).

Ohjaustoimintaa arvioitaessa tulee ottaa huomioon, että ohjaukseen on varattu resurssia siten, että opiskelija saa riittävästi monipuolista ja jatkuvaa ohjausta tarpeensa mukaan koko opintojen ajan. Ohjaustoimintaa voidaan arvioida myös ohjaushenkilöstön osaamisen ja kelpoisuuden kautta. Laadukas ohjaus perustuu

siihen, että opinto-ohjaajat sekä muu opetushenkilöstö ovat tehtävänsä kelpoisia ja päivittävät osaamistaan säännöllisesti mm. kouluttautumalla.

Opintojaksomuotoista ohjausta arvioidaan jaksottain palautekyselyllä (OP01, OP02). Opinto-ohjaajat käyvät palautteet läpi lukuvuosittain ja kehittävät opintojaksoja palautteen mukaisesti.

Henkilökohtaisissa ohjauskeskusteluissa opinto-ohjaajat reflektivat omaa toimintaansa jatkuvasti ja kysyvät ohjattavan ajatuksia ohjaustilanteen päätteeksi mm. kysymällä:

- *Käsittelimmekö niitä asioita, joita toivoit?*
- *Saitko kysymyksiisi vastauksia?*
- *Oliko tästä hyötyä sinulle?*
- *Millä mielin olet nyt?*

Ohjaustoimintaa arvioidaan vuosittain opiskelijakyselyillä, joissa kysytään mm. opiskelijoiden ajatuksia opinto-ohjauksen saavutettavuuteen sekä opiskelijoiden saamaan ohjaukseen (kurssivalinnat, yo-suunnitelma, urasuunnitteluvalmiudet) liittyen. Opiskelijakyselyjen tulokset käydään läpi opettajakokouksessa. Tulokset ovat avoimia myös opiskelijoille ja huoltajille. Ohjaustoimintaa osana opiskeluhuoltoa arvioidaan lukuvuosittain koulukohtaisesti opiskeluhuoltoryhmässä.

Ohjaustoiminnan arvioinnissa käytetään myös tietoja lukiokoulutuksen keskeyttäneistä ja keskeyttämisen syistä. Myös suoritettujen korkea-asteen opintojen määrä kertoo meille korkea-asteen yhteistyön onnistumisesta lukuvuosittain. Tulevaisuudessa opinto-ohjaajat toivottavasti pääsevät myös tarkastelemaan yhteishaun tuloksia ja seuraamaan lukiolaisten sijoittumista jatko-opintoihin. Tämä antaisi tärkeää tietoa jatko-opintojen ohjaamisen tueksi ja kehittämiseksi.

